

MEIERIJSTAD

(BELEIDSMATIGE)
PROGRAMMAVERANTWOORDING 2018

INHOUD

Inhoud.....	2
Inleiding	Error! Bookmark not defined.
0 Bestuur en ondersteuning.....	3
1 Veiligheid	8
2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	8
3 Economie.....	11
4 Onderwijs.....	13
5 Sport, cultuur en recreatie	15
6 Sociaal Domein	19
7 Volksgezondheid en milieu	23
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing	26

INLEIDING

Voor u ligt de beleidsmatige programmaverantwoording 2018. Hierin informeren wij u over de realisatie van de activiteiten uit de programmabegroting 2018. De activiteiten 2018 zijn afgeleid uit de Mijlpalen van Meierijstad.

De door u vastgestelde notitie Planning & Control geeft aan dat de beleidsmatige programmaverantwoording in februari aan de gemeenteraad ter kennisname wordt aangeboden. Vroeg in het jaar, omdat de informatie meegenomen kan worden in de voorbereiding op de kadernota 2020.

De beleidsmatige programmaverantwoording 2018 is een zogenaamde stoplichtenrapportage. De betekenis van de stoplichten is als volgt:

	= Gerealiseerd of loopt volgens planning.
	= Deels gerealiseerd
	= Niet gerealiseerd

Bij een oranje stoplicht (deels gerealiseerd) en rood stoplicht (niet gerealiseerd) is een toelichting opgenomen. Activiteiten met een groen stoplicht (gerealiseerd) zijn zonder toelichting, zodat de rapportage compact blijft. De meeste activiteiten uit de programmabegroting 2018 zijn geheel of gedeeltelijk gerealiseerd en hebben een groen of oranje stoplicht. Sommige activiteiten met een rood stoplicht zijn al eerder toegelicht (2^e berap 2018) en voor andere vindt rapportage nu voor het eerst plaats.

0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is een bestuurskrachtige gemeente. Wij stimuleren burgerparticipatie. Als ambassadeur en lobbyist behartigen we de belangen van de gemeente en zijn we een actieve partner in samenwerkingsrelaties. De bestuurders en de ambtelijke organisatie van Meerijstad zijn herkenbaar, betrokken en staan dicht bij de inwoner.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

0.1 Dienstverlening is klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij.	
We werken het dienstverleningsconcept uit in een uitvoeringsprogramma, dat wordt vastgesteld in het derde kwartaal van 2017. Daarin nemen we de volgende onderdelen op: kwaliteitshandvest, de klant centraal, ontwikkelen van e-formulieren, centraliseren van deelwebsites en evaluatietools. Wij investeren daarbij in werkwijzen die aansluiten bij de behoeften van de klant, zowel in sociaal als ruimtelijk domein. Op onderdelen is met de uitvoering reeds gestart. Dit loopt door in 2018.	
We zijn, in het kader van het gebruiken van 'Klare taal', in september 2017 gestart met een intern opleidingstraject, het screenen van de huidige brieven en het samenstellen van de eerste lezerspanels.	
Tegen gemeentelijke besluiten staan vaak bezwaar- en beroepsmogelijkheden open. Conflicten lossen we in onderling overleg op. Dit houdt in dat we in de bezwaarschriftenfase met alle betrokken partijen in overleg treden. In verschillende kwesties kan in onderling overleg alsnog een voor alle partijen aanvaardbare oplossing gevonden. Het aantal principiële gevallen, waarin pre-mediation niet zinvol wordt geacht, ligt echter hoger dan verwacht. Dit speelt vooral in het Sociaal Domein. In 2018 zal hieraan extra aandacht worden besteed. Vraag is namelijk of sprake is van een aanloopprobleem of van een structureel lager percentage. Een mogelijke oorzaak is namelijk dat er in aanzienlijke mate sprake is van gebonden beschikkingen en er al veelal, voordat er een negatief besluit wordt genomen, contact wordt opgenomen met aanvragers. Als er in pre-mediation geen onderhandse oplossing kan worden geboden en uitleg al heeft plaatsgevonden, is het opstarten van een dergelijke tussenstap niet zinvol. Pas als vast staat dat een oplossing niet mogelijk is, starten we de rechtsbeschermingsprocedure op.	
We zijn in het najaar 2017 gestart met de dialoog met de samenleving, de raad en verbonden partijen over het definiëren van de begrippen burger- en overheidsparticipatie en de veranderende rol van de gemeente om te komen tot een visie op dit onderwerp. In het tweede kwartaal van 2018 wordt deze visie aan de raad voorgelegd.	
Toelichting: In 2018 is bij de raad aangegeven dat er geen visie op burger- en overheidsparticipatie komt en zijn we gestart met het traject "Participeren en leren". Eén van de onderdelen is een onderzoek naar participatie dat vanaf september 2018 wordt uitgevoerd door bureau Berenschot en de Erasmus Universiteit Rotterdam. De eerste resultaten worden in 2019 verwacht. Samen met de griffie is eind 2018 een beeldvormende avond verzorgd met als onderwerp van het laatste woord naar het eerste woord bij beleidsparticipatie. In 2019 wordt een voorstel over dit onderwerp aan de raad aangeboden. In 2018 wordt uitvoering gegeven aan de visie burger- en overheidsparticipatie. Eén van de onderdelen die dan wordt onderzocht is de instelling van een 'raad van verbeelding'. Dit is een werkwijze in de context van 'het anders denken en werken' en past in (geeft invulling aan) de voor Meerijstad vastgestelde bestuursfilosofie en het thema participatie in de Mijlpalen voor Meerijstad. De leden van zo'n raad zijn "frisdenkers", "out-of-the-box denkers" en mensen die 'er toe doen' voor wat betreft het veld waarin ze actief zijn, hun netwerk en hun visie.	

We ondersteunen maatschappelijke initiatieven van inwoners, sociale ondernemers en wijk- en dorpsraden met tijd, kennis en/of geld. We onderzoeken op welke manieren we de zeggenschap over de eigen leefomgeving van inwoners kunnen vergroten. Hiertoe ontwikkelen we instrumenten waarmee we burger- en overheidsparticipatie stimuleren in Meierijstad. Deze gaan we in tweede helft 2018 in verschillende pilots toepassen om te onderzoeken hoe we in Meierijstad burger- en overheidsparticipatie kunnen stimuleren en ondersteunen.	
0.2 De ambtelijke organisatie toont ondernemerschap en eigenaarschap.	
In najaar 2017 is een start gemaakt met de programmalijnen Organisatieontwikkeling en Innovatie. In 2018 wordt het ontwikkelplan voor de nadere uitwerking van de organisatiefilosofie binnen dit programma verder vormgegeven. Het strategisch kader 'Wij zijn Meierijstad' vormt hierbij het uitgangspunt. Samen met medewerkers ontwikkelen we een 'Meierijstadse manier van werken' waarbij we van buiten naar binnen denken, de klant centraal stellen, ondernemerschap tonen en innovatief en creatief te werk gaan. Dit is een continue proces van ontdekken, experimenteren, leren en bijsturen.	
We werken zowel zakelijk als mensgericht. Besluiten worden begrijpelijk gemotiveerd. De manier waarop dit plaatsvindt, is steeds afhankelijk van het onderwerp en de geldende (wettelijke) termijnen; er wordt maatwerk geleverd. Hierom wordt afgezien van het opstellen van een afzonderlijke procedure.	
We voldoen als werkgever minimaal aan de wettelijke taak tot baanafspraken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We stellen beleid op en duiden functies die geschikt zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en stellen deze ook open voor hen. In het laatste kwartaal van 2017 wordt met leidinggevendenden besproken welke functies geschikt zijn, of geschikt gemaakt kunnen worden voor kandidaten uit de doelgroep. Dit is half november bekend. Vanaf dan wordt er ook gericht geworven onder mensen uit de doelgroep. Dit gebeurt door intensief contact met het werkatelier Toegang. Daarnaast zijn er ook contacten met de werkvoorzieningsschappen.	
We stellen als werkgever een stage- en afstudeerbeleid op voor leerlingen en studenten van speciaal onderwijs tot en met wetenschappelijk onderwijs. Het stagebeleid voor Meierijstad wordt in het laatste kwartaal 2017 voorgelegd aan directie en medezeggenschap, zodat het kan worden vastgesteld.	
Meierijstad is de jongste gemeente van Nederland en het is van belang om de naamsbekendheid te vergroten. Zowel bij de eigen bevolking als in de rest van Brabant en Nederland. Evenementen met een groot bereik en aanzienlijke spin-off zijn en worden per keer beoordeeld en al dan niet gestimuleerd. Bestaande toonaangevende events op regionale schaal zoals de Dutch Agri Food Week vallen hier onder. We starten in 2017 een proces van consultatie met belangengroepen om te komen tot het profiel van de gemeente Meierijstad. Het (hoofd)profiel wordt ontwikkeld en in het najaar 2018 vastgesteld. Het gemeentelijke evenementenbeleid wordt aangevuld/geactualiseerd. Een proactieve deelname in een eenmalig toonaangevend event op Europese schaal zoals We Are Food 2018 valt hier in elk geval onder. Fysieke en digitale uitingen voor de gemeentelijke marketingcampagne worden ontwikkeld, aangeschaft en ingezet.	
We stellen een beleids- en uitvoeringsplan op voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen met daarin opgenomen de Prestatieladder Socialer Ondernemen, social return bij inkoop, duurzaamheid, CO2 neutraal en fairtrade.	
0.3 We zorgen voor optimaal vastgoedbeheer en maken slimme combinaties tussen behoefte aan ruimte en leegstand van onze gebouwen.	
In het nieuwe beleid voor het maatschappelijk vastgoed van Meierijstad worden de doelstellingen, de kaders voor de exploitatie en de organisatie van beheer en de instrumenten voor de raad ter controle en toezicht op het uitgevoerde beleid vastgelegd. Dit gebeurt in het 4e kwartaal van 2018.	

Medio 2018 beschikken we over een geactualiseerd (Duurzaam) Meerjarig Onderhoudsplan ((D)MJOP) en een integraal vastgoedbeleid. Aan de hand hiervan en op basis van een beoordeling van onder meer de financiële exploitatie en bezettingsgraad, screenen we periodiek de vastgoedportefeuille van Meierijstad. Op basis van deze screening wordt een advies gemaakt voor het aanhouden of afstoten van gemeentelijke gebouwen,. Hierbij krijgt het gemeentehuis in Schijndel bijzondere aandacht. Deze adviezen zullen vanaf het 4e kwartaal aan het bestuur (college en raad) worden voorgelegd.	
Om te komen tot een optimale bezetting van ruimten in maatschappelijk vastgoed ontwikkelen we een makelaarsfunctie om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.	
Toelichting: De Makelaarsfunctie als webapplicatie waar vraag en aanbod van maatschappelijk vastgoed elkaar online en realtime ontmoeten, wordt pas online gezet als van alle gemeentelijke eigendommen (maatschappelijk vastgoed) de benodigde feitelijke objectgegevens bekend en betrouwbaar zijn. In de loop van 2019 worden de feitelijke objectgegevens verzameld, geverifieerd en ingevoerd in het vastgoedregistratiesysteem Ultimo om vervolgens een koppeling te maken met de Makelaarsfunctie. Naar verwachting zal de Makelaarsfunctie in 2020 operationeel zijn.	
Om te komen tot verdere verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed, maken we in 2018 een begin met de nulmeting van gemeentelijke gebouwen. Op basis daarvan en het (D)MJOP gaan we het gemeentelijk vastgoed fasegewijs verduurzamen. De verduurzaming heeft zowel betrekking op bestaande gebouwen als op nieuw te realiseren gebouwen.	
0.4 We willen de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering).	
De toeristenbelasting (recreanten en arbeidsmigranten) domeinen Veghel en Sint-Oedenrode wordt in de loop van 2018 herijkt. Er wordt dan bekeken of er een gemeente-brede invoering en in welke vorm, of dat de toeristenbelasting helemaal afgeschaft wordt.	
We kiezen voor 100% kostendekking voor afvalstoffenheffing. In 2018 blijven de tarieven ongewijzigd. Het Milieubeleidsplan is leidend (vervuiler betaalt). Het nieuwe tariefstelsel (inclusief DIFTAR) wordt in de loop van 2018 ontwikkeld en in het laatste kwartaal van 2018 door de raad vastgesteld met als ingangsdatum 1 januari 2019. De fiscale uitvoering zal eenvoudig zijn.	
De OZB-tarieven 2018 komen in december 2017 in de raad	
We kennen nog diverse kleine baatbelastingen met een lange looptijd (sommige zelfs tot na 2040). In 2018 wordt een voorstel aan de raad aangeboden waarin een éénmalige afkoopregeling aan belastingplichtigen wordt voorgesteld. Toelichting: De realisatie van eenmalige afkoopregelingen baatbelasting (uitsluitend domein Veghel) bleek bij nader inzien technisch gecompliceerder dan aanvankelijk was ingeschat. Om die reden is de prioriteit van dit actiepunt doorgeschoven naar de eerste helft van 2019.	
We handhaven de reclamebelasting. In de loop van 2018 worden de drie nu nog bestaande reclamebelastingen in overleg met ondernemers herijkt. Dit mede in verband met de mogelijke oprichting van een ondernemersfonds Meierijstad	
De precariobelasting wordt voor 2018 gehandhaafd. In de loop van 2018 wordt een voorstel voorbereid om met ingang van 2019 deze belasting af te schaffen of gemeente breed met uniforme tarieven en heffingsgrondslagen een nieuwe verordening in te voeren.	

De leges tarieven titel 1 zijn met ingang van 1 januari 2017 geüniformeerd. Met ingang van 1 november 2017 zijn ook titel 2 en 3 geüniformeerd (raad oktober 2017) Toelichting: De leges voor evenementen annex de vrijstelling van legesheffing voor non profit instellingen komen ter besluitvorming in de raadsverghadering van 27 februari 2019 aan de orde.	
Het nieuwe uniforme tariefstelsel riolering (eigenaren- en gebruikersdeel) wordt in oktober 2017 (mogelijk november 2017) vastgesteld. De ingangsdatum is 1 januari 2018.	

1 VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk, zowel in wijken, buurten, dorpen als op bedrijventerreinen. Als gemeente willen we ons samen met de veiligheidspartners inzetten voor een veilige leefomgeving. Ook anderen hebben daarbij een belangrijke rol. We willen dan ook ons samen met onze inwoners, scholen, instellingen en bedrijven collectief inzetten voor een veilige gemeente Meierijstad.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

1.1 Een veilige leefomgeving, in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit.	
Onder leiding van de Veiligheidsregio Brabant-Noord is in 2017 een project gestart om –naast de regionale samenwerking – te komen tot een intensievere samenwerking tussen de vier lokale brandweerposten. In aansluiting op de cyclus, die de Veiligheidsregio Brabant-Noord hanteert bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan 2019 – 2022, wordt de raad betrokken bij de ontwikkeling van het beleid.	✓
Ook in 2018 participeren we in een regionale werkgroep gericht op de preventie, signalering en aanpak van personen met verward gedrag. In deze context ontwikkelen we, met diverse partners uit veiligheids- en sociaal domein, een sluitende aanpak voor deze doelgroep. Streven is het plan in het eerste halfjaar van 2018 op te leveren.	✓
1.2 Het vergroten van de nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de politie, evenals de gemeentelijke toezichthouders.	
In overleg met politie en justitie komen we tot een plan van uitvoering dat de samenwerking tussen de BOA's en politie versterkt en hun nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid in de samenleving vergroot. Dit wordt meegenomen in het VTH beleidsplan en het VTH uitvoeringsplan 2018 en wordt in december 2017 voorgelegd.	✓
1.3 Prioriteit voor aanpak huiselijk geweld alsmede voor ondermijnende criminaliteit in het bijzonder drugs gerelateerd.	
Wij doen, naar verwachting in het 3e kwartaal 2018, een voorstel aan de raad voor een integraal veiligheidsplan dat in ieder geval prioriteit geeft aan de aanpak van huiselijk geweld, ondermijnende criminaliteit, de aanpak van drugs en high impact crimes (o.a. woninginbraken).	✓
1.4 Inzet en betrokkenheid van inwoners, scholen, instellingen en bedrijven die leiden tot vermindering van overlast, onveiligheid en criminaliteit.	
We ontwikkelen in de eerste helft van 2018, samen met woningbouwverenigingen en welzijnsorganisaties, een eenduidig aanbod aan buurtbemiddeling/mediation voor geheel Meierijstad. Deze middelen kunnen zorgen voor voorkoming van klachten en handavingsverzoeken.	✓
Met het werkbudget sociale veiligheid zorgen we voor snelle interventies en werken we aan vertrouwen en meldingsbereidheid van burgers, scholen en bedrijven. Dit doen we in samenspraak met Regiobureau Oost-Brabant. De projecten zijn gericht op aanpak van bijvoorbeeld radicalisering, ondermijning. (awareness, meldingsbereidheid).	✓
Burgerinitiatieven op het gebied van wijkpreventie worden ondersteund. Hierbij wordt gekeken of deze initiatieven breder in de gemeente uitgerold kunnen worden. In nauwe samenwerking met de buurtadviseurs en de politie stimuleren we de uitrol van buurtinformatienetwerken in Meierijstad. Dit doen we o.a. door periodiek informatiebijeenkomsten te houden.	✓

2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid, waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte de leefbaarheid vergroot.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

2.1 We willen een goede bereikbaarheid van kernen, wijken en bedrijventerreinen.	
We leggen de raad in 2019 een mobiliteitsvisie Meierijstad voor. Deze visie heeft een relatie met de omgevingsvisie. In de visie gaan we in op bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid en innovatie in de vorm van slimme mobiliteit. Aan de visie is een uitvoerings-programma gekoppeld waarin de maatregelen en/of opgaven en kosten per jaar staan.	
We leggen in Sint-Oedenrode in afstemming met de provincie, Arriva en Rijkswaterstaat een HOV-halte aan.	
Het gebruik van openbaar vervoer is de laatste jaren sterk toegenomen. De faciliteiten bij de haltes, met name fietsvoorzieningen, schieten te kort, waardoor de haltes niet meer voldoen aan de eisen van toegankelijkheid. We herstellen dat door haltes beter te faciliteren.	
We sluiten samen met de gemeente Uden en de provincie een bestuursovereenkomst over de aanleg van een snelfietsroute tussen Uden en Veghel. Hierover wordt de raad in het 1e kwartaal 2018 geïnformeerd.	
We starten met de aanleg van de ontbrekende schakels in deze snelfietsroute tussen Veghel en Uden.	
Na besluitvorming over voorgestelde maatregelen uit de rapportage Vrachtverkeer op de Rembrandtlaan (2017) worden deze in 2018 tot uitvoering gebracht. De bewoners en andere belanghebbenden zijn intensief betrokken bij dit proces via de klankbordgroep Rembrandtlaan. Dit conform de motie van de gemeenteraad van Veghel op 30 november 2016. Toelichting: Project wordt januari 2019 afgerond.	
We voeren onderzoeken uit in voorbereiding op de realisatie van een verbindingsweg vanaf de afslag Keldonk naar de bedrijventerreinen Doornhoek, De Dubbelen en Foodpark. Dit als gevolg van de besluitvorming voor het VKA (Voorkeurs Alternatief) voor de N279 (door Veghel) en de ligging van de afslag Keldonk. Medio 2018 worden de resultaten van deze onderzoeken ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. Dit betreft besluitvorming over de uit te werken variant(en) én besluitvorming over het benodigde budget voor de verdere voorbereiding, procedures en uitvoering.	
2.2 We willen de verkeersveiligheid binnen bebouwde kom en in het buitengebied verbeteren.	
We ondersteunen het provinciaal beleid "Help Brabant mee op weg naar nul verkeersdoden". In 2018 nemen de fietspaden van de Populierlaan als concrete maatregel op. De fietspaden worden over de gehele lengte uitgevoerd als dubbelzijdig bereden paden, ook op kruisingen en rotondes. Voor 2019 en volgende jaren worden de concrete maatregelen afgestemd op de nog op te stellen Mobiliteitsvisie.	
2.3 We willen dat de openbare ruimten aangenaam, schoon, goed onderhouden en veilig zijn, met voldoende groen, waarbij de winkelcentra/publieksruimtes extra uitstraling krijgen.	

We maken een begin met een integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) als opmaat voor het Omgevingsplan. Met de vastgestelde kwaliteitscriteria voor het beheer en een integrale benadering van de beheerswerkzaamheden (IBOR) zal ook de benodigde ruimte in de begroting kunnen worden begroot voor 2019 en de daaropvolgende jaren. Hierbij zijn de beheerders van de openbare ruimte betrokken. Op grond van de voorlopige planning (sept 2017) kan implementatie plaatsvinden in het laatste kwartaal 2018 in de vorm van een meerjarig uitvoeringsplan voor de periode 2019-2021.	
We leggen actuele beheerplannen voor (waarvan de risicobenadering / asset management onderdeel is) voor het planmatig beheer van de openbare ruimte. Het betreft met name de onderwerpen groen en bossen, wegen, bruggen en verlichting, speelvoorzieningen, begraafplaatsen, kabels en leidingen. Met ingang van 2018 wordt het groen in Meierijstad onderhouden door WSD en IBN als gezamenlijke aannemers op basis van een geharmoniseerd bestek. Daarin worden keuzes gemaakt t.a.v. netheidsbeelden, participatie en groenadoptie, innovatief werken, klachtenafhandeling en integraliteit. Toelichting: De beheerstrategieën Verhardingen en Civieltechnische Kunstwerken worden 27 februari 2019 behandeld in de gemeenteraad.	
2.4 We streven naar versterking van goederenvervoer over water.	
We lobbyen samen met MCA Brabant voor een gesprek met Rijkswaterstaat, de provincie en de regiogemeenten hoe we een opwaardering van de Zuid-Willemsvaart tussen 's-Hertogenbosch en Helmond vorm kunnen geven.	

3 ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is toonaangevend in AgriFood Capital, waarbij Food de verbindende factor is. Wij investeren in een intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een uitgangspunt. Onze winkelgebieden zijn in combinatie met horeca en recreatie & toerisme aantrekkelijk, divers en levendig. Wij bieden ruimte voor innovatieve duurzame ontwikkeling van agrarische en recreatieve bedrijven in het buitengebied die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.1 We bieden ruimte voor de ontwikkeling van bestaande bedrijven, het aantrekken van nieuwe bedrijven en faciliteren innovatie binnen het bedrijfsleven.	
In overleg met het bedrijfsleven is afgesproken dat voor 2018 geen actieplan acquisitie opgesteld wordt.	
Toelichting: 2018 verdere uitwerking aangehouden 2019 keuze of en welke structurele vorm van acquisitie Meerijstad past	
Het actieprogramma vestigingsklimaat bedrijven en innovatie is in 2017 opgesteld en wordt voor in 2018 uitgevoerd.	
Wij ondersteunen initiatieven die stimuleren dat werknemers van bedrijven in Meerijstad hier gaan wonen.	
Wij ondersteunen een fysieke locatie waar overheid, ondernemers en onderwijs bij elkaar gebracht worden (innovation/education open source center). Naar een fysieke locatie wordt in 2018 gezocht. Exacte invulling en programmering wordt ontwikkeld	
Wij organiseren samen met stakeholders thematafels om verbinding en beweging te creëren tussen ondernemers, overheid en onderwijs. We stimuleren aansluiting van opleidingen en aanbod (MBO/HBO/WO).	
Toelichting: In 2019 wordt vervolg gegeven aan de werkconferentie arbeidsmarkt-onderwijs-overheid. De ambitie ligt er in om tot een gemeenschappelijk doel te komen, gekoppeld aan een actieagenda.	
We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige bedrijvigheid en startende ondernemers.	
Er zijn op regionale schaal afspraken gemaakt met een breedbandleverancier. Indien die worden nagekomen zal breedband in het buitengebied in 2018 zijn gerealiseerd. Als dat niet gebeurt, wordt naar een andere aanbieder gezocht.	
3.2 Meerijstad wil economisch sterke en aantrekkelijke winkelcentra met respect voor de eigen identiteit van de verschillende kernen.	
We ontwikkelen een gedragen centrumvisie voor de drie hoofdkernen. Hier onder valt onder andere de samenwerking tussen en met de centrummanagementorganisaties. De afronding hiervan vindt in 2018 plaats.	
We ronden een detailhandelsbeleid af. Dit wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. We onderzoeken de mogelijkheden voor een sloop- en investeringsfonds.	
Toelichting:	

Het traject voor het opstellen van detailhandelsbeleid is opgestart n.a.v. de centrumvisie die in december 2018 is vastgesteld. Het detailhandelsbeleid staat op de bestuurlijke planning voor juni 2019. Als uitwerking van de centrumvisie is aangegeven dat we voor het centrum van Veghel een vervolgtraject moeten starten. De mogelijkheden voor een sloop- en investeringsfonds worden hierin meegenomen.	
--	--

3.3 Meierijstad is een stevig merk dat iedereen omarmt. Samen met het bedrijfsleven én partijen op het terrein van cultuur/toerisme/recreatie zoals Platform Ondernemend Meierijstad, AgriFood Capital, Visit Brabant, ZLTO en Recron werken we aan de kwaliteiten en de naamsbekendheid van Meierijstad en de diverse kernen.

We ontwikkelen een profilerings- en promotieplan in samenspraak met stakeholders en leggen dat ter vaststelling voor aan de raad.	
We ondersteunen (private) initiatieven binnen de gemeente op Europese schaal in 2018. We nemen actief deel aan het organiseren van het (EU)regio event We Are Food 2018. We richten ons hierbij ook op activiteiten vanuit vrijetijdseconomie. In 2018 gaat een samenhangend (publieks) evenementenpakket plaatsvinden. Ook in 2018 neemt Meierijstad deel aan de diverse initiatieven.	
We stimuleren de doorontwikkeling van innovatieve hotspots op het gebied van verspilling. Bedoeling is om hergebruik van reststromen in de meest brede zin van het woord te stimuleren. Hierbij worden veelbelovende initiatieven (financieel) ondersteund.	
We stimuleren de doorontwikkeling van de circulaire economie. We willen daarmee hergebruik van reststromen stimuleren, zeker indien er sprake is van sluitende business cases. Toelichting: Initiatieven zijn niet verder geconcretiseerd. In 2019 wordt er beleidsmatig aandacht aan besteed in het proces van de economische visie. Verspilling in brede zin is de bovenliggende thematiek.	

3.4 We stellen ons op als partner van het bedrijfsleven. We stellen hoge eisen aan de dienstverlening aan bedrijven. Met het bedrijfsleven worden plannen ontwikkeld en uitgevoerd.

Met het bedrijfsleven ontwikkelen we plannen gericht op arbeidsparticipatie van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit gebeurt in combinatie met de activiteiten uit programma 6. In 2018 worden deze plannen verder uitgewerkt. In dit kader leveren natuurlijke partners een inspanning	
--	---

4 ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ontwikkeling van de eigen talenten voor iedereen door het aanbieden van passend onderwijs en door stimulering van een goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Arbeidsmarkt en onderwijs sluiten goed op elkaar aan. Er is een intensieve samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

4.1 We willen in elke kern basisonderwijs behouden.	
Wij ontwikkelen een visie op basisonderwijs in de kernen van Meierijstad mede in relatie tot leefbaarheid, clustering van voorzieningen en kwaliteit van onderwijs. De schoolbesturen hebben hierin een belangrijke rol. Deze visie vormt de basis voor het integraal huisvestingsplan (IHP).	
4.2 Uitgangspunt is een multifunctionele accommodatie met als basis een integraal onderwijs huisvestingsplan.	
Wij ontwikkelen aansluitend, in samenwerking met het onderwijs, een duurzaam integraal huisvestingsplan voor PO en VO en leggen dit, afhankelijk van komende wetgeving, voor aan de raad. Wij ontwikkelen een duurzaam meerjarig onderhoudsplan voor MFA's (programma 0), die volledig in eigendom bij de gemeente zijn.	
4.3 Onderwijsbeleid	
We (onder-)zoeken samen met onderwijs en bedrijfsleven naar concrete maatregelen hoe we verbinding kunnen maken tussen studenten, jonge werkzoekenden en de lokale arbeidsmarkt (bv stagebureau, startersbeurs, 'HBO in de regio').	
Toelichting: Op 23 oktober 2018 heeft de eerste werkconferentie onderwijs en arbeidsmarkt plaats gevonden. Tijdens de POM- bijeenkomst van 6 november gehouden met onder meer een sessie over onderwijs en arbeidsmarkt. Inmiddels beginnen de gezamenlijke investeringen in de drie-O-samenwerking te renderen en is een eerste succes te melden. POM, Elde College en Fioretti College gaan deelnemen aan het project VMBO on Stage, een project dat gericht is op de beroepskeuze van het VMBO. Bij On Stage ontmoeten de jongeren hun eigen, lokale, duurzaam en persoonlijke (beroeps)netwerk en leren dit te onderhouden. De VMBO-scholen begeleiden ze hierbij.	
De gemeente Meierijstad participeert actief in de samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs van de beide regio's waarin de gemeente in is vertegenwoordigd. Via de gezamenlijke Ontwikkelagenda wordt uitvoering gegeven aan: aansluiting onderwijs-jeugdhulp voor gezamenlijke scholing van basisteams en bovenschools deskundigen/intern begeleiders, afspraken leerlingenvervoer naar speciaal onderwijsvoorzieningen, het voorkomen van thuiszitters. Met de samenwerkingsverbanden wordt het komende jaar tevens ingezoomd op onderwijshuisvesting in relatie tot de toekomst en spreiding van de speciaal onderwijsvoorzieningen. In de regio Oss-Uden-Meierijstad vervullen wij de rol van voorzitter van de stuurgroep	
We stimuleren een educatief programma voor duurzaamheid binnen het onderwijs. Het samenstellen van het lesmateriaal is een primaire verantwoordelijkheid van de scholen. Wij kunnen faciliteren en partijen aan elkaar verbinden.	
Toelichting: In afstemming met de schoolbesturen is ervoor gekozen om duurzaamheidseducatie vooralsnog geen onderdeel te laten zijn van de Lokaal Educatieve Agenda. De scholen zien dit als hun eigen primaire verantwoordelijkheid.	

In 2018 wordt samen met partners uitvoering gegeven aan het aanvalsplan laaggeletterdheid. Het plan wordt in het 4e kwartaal 2017 opgesteld. De onderwerpen: het bereik van de doelgroep, de doorontwikkeling van het aanbod en het verbreden van het netwerk van partners staan centraal.	
In 2018 zal de implementatie plaatsvinden van de in december 2017 vast te stellen nota voor- en vroegschoolse voorzieningen opgenomen beleidsuitgangspunten. Wij willen dit ontwikkeltraject tezamen met onze samenwerkingspartners vormgeven. We zien ons hierbij overigens wel voor een uitdaging gesteld. Landelijk wordt gekort op de specifieke uitkering voor het gemeentelijk achterstandenbeleid. We zullen met onze samenwerkingspartners in overleg treden hoe invulling te geven aan deze bezuiniging. Toelichting: Het college heeft eind 2018 een besluit genomen over de harmonisatie van peuteropvang in Meierijstad. Dit besluit is de uitkomst van het onderzoek naar subsidiëring, inclusief DAEB (Dienst van Algemeen Economisch Belang) onderzoek. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de uitvoering van het beleidskader voorschoolse voorzieningen en ontwikkelachterstanden. Naast de harmonisatie van peuteropvang zijn er ook andere actiepunten opgepakt, zoals de implementatie van de observatiemethode KIJK!.. In 2019 worden de nog openstaande actiepunten uit dit beleidskader opgepakt.	

5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In Meierijstad zijn sport en gezondheid met elkaar verbonden. Er is een breed aanbod in sport voor iedereen toegankelijk. Cultuur is de verbindende schakel. Door slimme combinaties van cultuur, economische dragers, educatie en beleving bieden we uitdagende ontspanningsmogelijkheden. Meierijstad biedt een gunstig vestigingsklimaat voor creatieve mensen. Kunst maken we zichtbaar en toegankelijk voor een zo breed mogelijk publiek.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

5.1 Een breed sportaanbod dat toegankelijk is voor iedereen.	
We leggen in het 1e kwartaal van 2018 een kadernota sport aan de raad ter vaststelling voor. De sportnota wordt voorbereid in samenwerking met de sportverenigingen en vormt de basis voor de harmonisering van de sporttarieven. Eind 2018 leggen we de raad een afzonderlijk voorstel voor harmonisering van de sporttarieven voor. Met ingang van 2019 zijn in Meierijstad alle sporttarieven geharmoniseerd.	
In 2018 inventariseren we samen met de nieuwe stichting Meierijstad Gezond Sportief welke activiteiten er al plaatsvinden in relatie tot Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG). binnen de verschillende kernen. We stimuleren daarbij verdere samenwerking tussen de betrokken partijen zoals scholen, sportverenigingen en GGD.	
We verbinden sport en burgers meer door een extra (buurt)sportcoach in te zetten. De (buurt)sportcoach biedt ook ondersteuning aan de sportverenigingen. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen. Toelichting: Vorbereidingen voor aantrekken buurtsportcoaches zijn getroffen. Begin januari 2019 vinden sollicitatiegesprekken plaats.	
We ondersteunen de instelling van een sportraad. De sportraad wordt ingesteld op initiatief van de sportverenigingen en vertegenwoordigt de sportverenigingen in de beleidsmatige afstemming met de gemeente. Een goed voorbeeld hiervan is de klankbordfunctie van de sportraad n de voorbereiding van de sportnota.	
Wij faciliteren Sjors Sportief voor alle kernen om zo sport verder te stimuleren. In 2018 kunnen alle kernen gebruik maken van de mogelijkheden van Sjors Sportief om sporten en bewegen van kinderen te stimuleren.	
We ondersteunen de huldiging van onze sportkampioenen in de vorm van de sportgala's in de grote kernen. In 2017 evalueren we deze sportgala's en nemen in de sportnota een voorstel voor de sportawards op.	
We stimuleren de organisatie van kleinschalige en grootschalige sportevenementen met incidentele sportsubsidies.	
5.2 Een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties.	
We leggen de raad in het eerste kwartaal 2018 een voorstel voor de oplossing van het capaciteif en kwalitatieve vraagstuk van de voetbalvelden van RKSV Rhode op sportpark De Neul voor. In afstemming met Rhode en het Waterschap verbeteren we in 2018 de kwaliteit van sportpark De Neul en breiden we de sportieve mogelijkheden uit.	

We leggen de raad een voorstel voor over de kwantiteit en kwaliteit van de benodigde zwembadfaciliteiten in Meierijstad. In 2018 renoveren we zwembad De Neul in Sint-Oedenrode en onderzoeken we de particuliere vervangingsmogelijkheden van zwembad De Beemd in Veghel. Toelichting: In 4e kwartaal 2018 is opdracht verstrekt aan Drijver en Partners voor haalbaarheidsonderzoek. Eind januari 2019 volgt rapportage aan college over resultaten haalbaarheidsonderzoek.. Raadsvoorstel toekomst zwembaden medio 2019.	
We vervangen het kassasysteem en de toegangscontrole voor de binnensport-accommodaties. Reserveringen en betalingen voor en beheer van alle binnensportaccommodaties kunnen in 2018 via het internet plaatsvinden. Toelichting: Bij de 2^e berap 2018 is aangegeven dat de leverancier van de software het gevraagde pakket met een half jaar vertraging op de markt heeft gezet. De verwachting is dat het hele traject inclusief verhuur kassa en leerlingvolgsysteem met de daarbij behorende opleidingen in de zomer van 2019 wordt opgeleverd.	

5.3 Er is een cultureel aanbod dat bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. We steunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten.

We bieden aan alle leerlingen van in ieder geval de groepen 4, 5 en 6 in het primair onderwijs een doorlopend lesprogramma aan op het gebied van beeldend, muziek en dans. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de CHV Academy(Phoenix Cultuur).	
In januari 2018 openen we een nieuw theater aan de Noordkade. Dit komt tot stand door en in samenwerking met stichting Cultuurfabriek Noordkade. Dit is de nieuwe stichting voor uitvoering van de theaterfunctie.	
We realiseren in samenwerking met Bibliotheek NOBB een nieuw inhoudelijk dienstverleningsconcept voor onze inwoners in Schijndel. Dit betekent dat harmonisatie plaatsvindt van intern bibliotheekbeleid op de onderdelen personeel, tarieven, bezetting en openingsuren. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de NOBB.	
We leggen de raad een voorstel voor de realisatie van een nieuwe podiumzaal voor amateurkunst in 't Spectrum in Schijndel op de huidige locatie van de bibliotheek voor. In samenwerking met 't Spectrum en de culturele verenigingen in Schijndel wordt ingebruikname van de podiumzaal voorbereid. Die is gepland bij de start van het theaterseizoen 2018-2019.	
We reiken jaarlijks een kunst- en cultuurprijs Meierijstad uit voor amateurs en professionals in de kunst en cultuur. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de verschillende partners uit Meierijstad waaronder de KEG, de Compagnie, ondernemersverenigingen. Toelichting: In 2018 is opdracht verstrekt voor het ontwerpen en realiseren van de kunstprij. De prijs wordt voor de eerste keer uitgereikt in 2019. Het idee is de prijs jaarlijks uit te reiken tijdens een bestaand cultureel evenement in Meierijstad. Voor de uitreiking van de prijs zijn twee categorieën bepaald; professionals en amateurs. Personen en organisaties uit heel Meierijstad kunnen worden voorgedragen.	
We ondersteunen en faciliteren Bibliotheek NOBB om in 2020 verkozen te worden tot beste bibliotheek van Nederland. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de NOBB. Toelichting: Deze actie vindt op termijn plaats. Voorbereidingen hiervoor starten eind 2019 en zijn gekoppeld aan het Wenkend Perspectief.	

5.4 Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden hen vraaggericht collectieve ondersteuning.	
Samen met de welzijnsorganisaties in Meierijstad wordt, na inventarisatie van huidig aanbod en vraag, bekeken hoe de ondersteuning aan vrijwilligers op eenduidige wijze georganiseerd kan worden. Eén van de mogelijkheden is uitbreiding van het huidige Steunpunt Vrijwilligers (Ons Welzijn)	
In 2018 presenteren we een beleid voor het tegengaan en preventie van grensoverschrijdend gedrag in het vrijwilligerswerk. In samenwerking met het ministerie van VWS en NOC/NSF nemen we deel aan een landelijke pilot. Doel hiervan is de besturen van verenigingen te informeren over preventie van grensoverschrijdend gedrag en hen te stimuleren hier beleid op te maken.	
5.5 Wij maken kunst maximaal toegankelijk en zichtbaar voor een breed publiek.	
We registreren, beheren en onderhouden onze kunstcollectie (binnen en buiten). Met een externe partij worden afspraken gemaakt over het periodiek registreren van de staat van het onderhoud aan de kunstwerken. Door middel van tentoonstellingen wordt de kunst toegankelijk gemaakt. Acties vinden plaats in samenwerking met een externe partij voor het in beeld brengen van het onderhoud, en het Jan Heestershuis.	
We faciliteren een adviesorgaan voor de aankoop en opdrachtverstrekking van beeldende kunst in de openbare ruimte. Een nieuwe stichting wordt opgericht voor de uitvoering van deze doelstelling. Oprichting en bezetting van de stichting vindt plaats in samenwerking en overleg met de bestaande gremia, zijnde de advieskunstcommissies in Veghel en Schijndel, de Stichting KEG, Kunststichting Sint-Oedenrode, Museum Jan Heestershuis en de Kunststichting De Compagnie.	
Toelichting: De voorbereiding om te komen tot een Kunststichting Meierijstad zijn in 2018 afgerond. De formeel juridische oprichting vindt plaats 1e kwartaal 2019.	
We voeren projecten in het kader van het Duizend Jarig Woud in Sint-Oedenrode uit. Dit in samenwerking met de Kunststichting Sint-Oedenrode.	
Toelichting: De 8 projecten in het kader van het Duizendjarig Woud bevinden zich in verschillende stadia van uitvoering. De voorbereidingen voor de Hooibrug zijn afgerond en de brug wordt in 2019 gerealiseerd. Voor de projecten rondom Ahrend en Henkenshage zijn samenwerkingsovereenkomsten getekend. Voor het project Het Laar / Knooporen is in 2018 een financiële bijdrage beschikbaar gesteld. De overige projecten zijn in de ontwerpfase. Het streven van de kunststichting is alle projecten in 2019 af te ronden.	
5.6 Wij ondersteunen een lokale omroep met kwalitatief goede en aantrekkelijke programma's.	
We verstrekken op het verzoek van het Commissariaat voor de Media een advies aangaande het verlenen van een zendmachtiging aan de nieuwe stichting lokale omroep Meierijstad. We verlenen als gemeente een subsidie gebaseerd op een bedrag per woningaansluiting. Hiermee wordt de omroep gefaciliteerd om uitzendingen te verzorgen in het totale verzorgingsgebied van Meierijstad.	
5.7 Vergroten en toegankelijk maken van waardevolle landschappen en natuur.	
De resultaten van het onderzoek naar omvang en impact van de vrijetijdsector, uitgevoerd in 2017, dient als een onderbouwing van het te ontwikkelen beleid voor deze sector. Toeristisch recreatieve ontwikkelingen van de Vlagheide, en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud kunnen worden versterkt in samenhang met de uitvoering van gebiedsvisies/uitvoeringsprogramma's zoals opgenomen in programma 8 (ruimtelijke ontwikkeling).	

5.8 Een samenhangend beleid toerisme en recreatie dat aansluit bij de ontwikkelingen binnen Het Groene Woud, Dommelvallei en De Maashorst.	
In 2018 onderzoeken we vraag en aanbod op het gebied van recreatie en toerisme en stellen we een ontwikkelplan op.	
We stellen een nieuw recreatief toeristisch beleid (inclusief evenementen en kermisbeleid) vast op basis van de resultaten uit het onderzoek recreatie en toerisme, waarmee het beleid wordt geharmoniseerd. Toelichting: De visie recreatie en toerisme Meierijstad en het bijbehorend actieprogramma is door de raad vastgesteld in haar vergadering van 8 november 2018. Een plan van aanpak voor een uitvoeringsprogramma met prioriteiten, keuzes en benodigde middelen wordt in het eerste kwartaal 2019 ter vaststelling voorgelegd aan het college. De kaderstellende nota 'Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022' is vastgesteld in de raadsvergadering van 20 december 2018. Op basis van deze kaders wordt de uitvoeringsnota 'Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022' in januari 2019 ter vaststelling aan het college van B&W voorgelegd. Voor het vaststellen van het nieuwe kermisbeleid en met name de organisatiestructuur is meer tijd nodig. Het college heeft er daarom voor gekozen het kermisbeleid niet in december 2018 in de gemeenteraad te laten behandelen, maar dit op te schuiven naar de raad van juni 2019.	
Het ontwikkelen van het Duits Lijntje als recreatieve verbinding start in 2018	
Meierijstad ondersteunt de realisatie van een overkoepelend recreatief toeristisch platform.	
We stimuleren initiatieven van ondernemers in samenwerking met gebiedsontwikkeling voor o.a. het gebied Vlagheide en streekpark Kienehoef, om uiteindelijk te komen tot een verbinding tussen Maashorst en Groene Woud.	
We sluiten aan bij themajaren waarvoor marketing Brabant-breed wordt ingezet. In 2018 is het thema 'We Are Food', in 2019 '75 jaar Bevrijding' en in 2020 'Water'. We ondersteunen en ontwikkelen initiatieven van partners.	
We maken een nieuwe overeenkomst met VVV Noordoost Brabant.	

6 SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

6.1 De gemeente wil kwaliteit van dienstverlening in het sociaal domein.	
We komen tot abstracte uitgangspunten (missie en visie) binnen het sociaal domein die vorm en richting geven aan het beleid op de verschillende deelgebieden en de uitvoering. Deze lijst is niet per se uitputtend of in beton gegoten. Deze missie en visie bieden een antwoord op vragen als: wat mogen burgers van ons verwachten, waar is men zelf verantwoordelijk voor, wat zijn kwetsbare doelgroepen etc. De uitgangspunten worden in het 2e kwartaal 2018 ter vaststelling voorgelegd aan de raad.	
We ontwikkelen lokaal en in regioverband nieuwe vormen van inloop die ondersteuning licht en dichtbij aan kwetsbare inwoners mogelijk maken	
We stellen de vraag van de burger centraal bij het vinden van integrale oplossingen in het sociaal domein. Wij hebben een onderzoekende houding om tot innovatieve oplossingen te komen die aansluiten bij de vraag van de burger. Medewerkers van het werkatelier Toegang worden hier in getraind. Toelichting: In 2018 is de strategische visie op het sociaal domein vastgesteld. In 2019 wordt het beleidskader vastgesteld en wordt er volop gewerkt aan de doorontwikkeling van de Toegang.	
We overleggen regelmatig met onze strategische partners over het sociaal domein om zo elkaar te informeren, te inspireren en gezamenlijk innovatie binnen het sociaal domein vorm te kunnen geven. We organiseren daarvoor een overleg met onze belangrijkste maatschappelijke partners op het terrein van Werk, Wonen, Welzijn, Zorg en Inkomen. Toelichting: We overleggen vier keer per jaar met de maatschappelijke partners op het gebied van welzijn. In het kader van de inkoop afspraken hebben we twee keer per jaar in regionaal verband overleg met de zorgaanbieders. We onderzoeken nog de mogelijkheid om de huidige overleggen al dan niet uit te breiden met andere partners binnen het sociaal domein op het gebied van wonen, werk en inkomen..	
We zorgen dat we ambtelijk en bestuurlijk op een aantal sleutelposities rollen uitvoeren binnen de regionale ontwikkeling van het sociaal domein. We streven binnen het sociaal domein naar samenwerking en overlegstructuren op de schaal van Noordoost-Brabant omdat we dit zien als de meest wenselijke schaal. Omdat we hierbij ook afhankelijk zijn van de regionale partners, kan het pad verschillen per deelgebied. Waar nodig wordt de raad betrokken in het proces. IJkpunt voor de activiteiten blijft steeds de strategische visie in het sociaal domein en daarmee het beste voor de klant. In 2018 wordt op de verschillende gebieden het gesprek over schaalniveau van samenwerking gevoerd. We verwachten in 2020 het grootste deel van dit doel bereikt te hebben.	
We objectiveren waar mogelijk onze prestaties binnen het sociaal domein in een eigen dashboard sociaal domein en door gebruik te maken van de data op Waarstaatjegemeente.nl. De gemeenteraad ontvangt vier keer per jaar een dashboard rapportage sociaal domein. Toelichting:	

Het dashboard is conform afspraak in 2018 gedeeld met de raad. Het blijft in ontwikkeling; in elke versie worden verbeteringen doorgevoerd.	
Wij ontwikkelen nieuw subsidiebeleid Meierijstad. Toelichting: Het harmonisatietraject voor subsidies is nagenoeg afgerond. Besluitvorming over jeugdsubsidies vindt in januari 2019 plaats. De nadere regel onderwijs en educatie 2017 van de gemeente Veghel is nog niet volledig geharmoniseerd, een deel is ondervangen in de nadere regel peuteropvang en voorschoolse educatie 2019. Schoolzwemmen en onderwijsachterstandenbeleid wordt begin 2019 opgepakt. Voor de subsidies in het Sociaal Domein Maatschappelijke Dienstverlening is de nadere regel alleen voor 2019 vastgesteld. Harmonisatie volgt in 2019.	
Het doel van de transformatie in het sociaal domein is dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig hun leven kunnen leiden en dat ze eerder, dichtbij en met lichte vormen van ondersteuning kunnen worden geholpen als dat nodig is. Daardoor is er op termijn minder dure specialistische zorg nodig. Om dat te realiseren gaan we de komende jaren stevig investeren in preventie en in laagdrempelige, algemeen toegankelijke voorzieningen. De kosten gaan daarbij deels voor de baten uit. Voor een deel kunnen we investeren in preventie door het slim inzetten en combineren van bestaande middelen. Waar dat mogelijk is gaan wij dat zeker doen. Maar er zijn ook extra middelen nodig om een echte omslag naar meer en betere preventie te maken. Deze extra middelen kunnen we dekken ten laste van de reserve sociaal domein. Wij zullen hiervoor met een apart voorstel bij u terugkomen.	
6.2 In Meierijstad is zorg, begeleiding en ondersteuning van hoge kwaliteit. Dit alles is naar tevredenheid van de inwoners die hiervan afhankelijk zijn. Mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd, gestimuleerd en ondersteund	
In de regio Brabant-Noordoost worden er, na afronding van het onderzoek naar de toekomstige inkoopssystematiek, besluiten genomen over de inkoop ná 2019. Hierin staan lokaal maatwerk, meer invloed van individuele gemeenten en flexibiliteit centraal. We ontwikkelen, met onze maatschappelijke partners zoals zorgaanbieders, adviesraad sociaal domein en welzijnspartijen, een (inkoop-)systematiek die de lokale aanpak en nieuwe oplossingen stimuleert. Wij sluiten hierbij aan op de strategische visie.	
Wij ondersteunen lokale initiatieven voor (jeugd-)hulp waar wenselijk, zodat ondersteuning zo nabij mogelijk geboden kan worden.	
We geven verder vorm aan de lokale invulling van de kanteling in de WMO, ook binnen beschermd wonen, regionaal waar nodig, lokaal waar kan.	
We stellen een aanpak toename vluchtelingenstroom op, zodat we snel en accuraat kunnen handelen. We maken daarin helder wat we gaan doen en waar welke verantwoordelijkheid ligt binnen Meierijstad (4e kwartaal 2018).	
Wij faciliteren de adviesraad sociaal domein zodat zij gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven over vraagstukken binnen het sociaal domein. Wij gaan in gesprek met andere adviesorganisaties, zoals de Seniorenraad, de Stichting Toegankelijkheid en de wijk- en dorpsraden om optimale afstemming en samenwerking met de adviesraad sociaal domein te stimuleren. Toelichting: In 2018 is de samenwerking verder vormgegeven en geleidelijk verbeterd. In 2019 zal de samenwerking verder worden versterkt en de communicatie hierover met de gemeenteraad meer zichtbaar worden.	

In 2018 werken we in de deelregio's samen om werk te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We doen dit o.a. door de verdere samenwerking van de twee SW-bedrijven te bevorderen. Daarnaast ontwikkelen we samen met de bedrijven innovatieve manieren van werken om ook in de toekomst voor deze kwetsbare doelgroep aandacht te hebben. In 2017 is er met de WSD al gestart met het opzetten van het 'Participatiebedrijf'. In 2018 wordt deze manier van werken doorgezet en gemonitord. Ook met IBN is in 2016 al een nieuwe manier van werken afgesproken. In 2018 wordt deze manier van werken doorgezet. Deze variatie levert beleidsinformatie op die moet bijdragen aan het door ontwikkelen en houdbaar maken van onze SW-bedrijven en daarmee op een duurzame wijze werk te creëren voor mensen die het niet zelfstandig redden op de arbeidsmarkt. Toelichting: Het project PIM loopt; de raad wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang.	
In 2018 verlenen we subsidie aan de Stichting Toegankelijkheid Meierijstad. Deze Stichting geeft gevraagd en ongevraagd advies aan overheid, bedrijven, zorginstellingen, overige organisaties en particulieren, om te komen tot een leefbare omgeving voor mensen met een beperking en senioren in Meierijstad. De Stichting signaleert en adviseert de gemeente ten aanzien van Toegankelijkheid. Om invulling te geven aan de samenwerking met de ASD heeft een lid van de stichting Toegankelijk Meierijstad zitting in de ASD werkgroep wmo	
We verrichten een onderzoek naar de haalbaarheid van uitbreiding van onze kringloopactiviteiten. Er wordt getoetst aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten op zowel ecologisch als sociaal gebied. De bevindingen van het onderzoek worden in het 4e kwartaal 2018 aan de raad voorgelegd. Toelichting: Het onderzoek loopt nog. Zodra dit is afgerond worden de bevindingen gedeeld met de raad.	
We gaan onderzoek doen naar manieren waarop we de uitvoering van o.a. de Participatiewet verder regellu kunnen maken om zo onze burgers niet onnodig te belasten. De bevindingen van het onderzoek worden met eventuele aanbevelingen aan de raad voorgelegd in het 4e kwartaal 2018 Toelichting: Op dit moment loopt een meerjarig project om alle werkprocessen door te lichten. Doel is de processen efficiënt en regellu in te richten.	
Wij onderzoeken de mogelijkheden om tot nieuwe manieren te komen om mensen naar werk te begeleiden. In de loop van 2018 moet dit leiden tot een doeltreffend en innovatief re-integratiebeleid. Toelichting: Wij hebben u in 2018 middels raadsinformatiebrieven geïnformeerd over de voortgang van ons PIM project. In november heeft een aantal raadsleden kennisgenomen van de ontwikkelingen tijdens een regionale bijeenkomst van de WSD. De eerste resultaten zijn interessant. Wij zullen u begin 2019 middels een raadsinformatiebrief nader informeren over de eerste resultaten en ervaringen.	
Wij gaan, binnen de wettelijke regels, flexibel en ruimhartig om met vraagstukken rondom mantelzorgwoningen. (zie woonvisie). Toelichting: De gemeente Meierijstad dient landelijke wetgeving (Besluit omgevingsrecht) te toetsen. Deze wordt ruimhartig toegepast voor dit onderwerp. In overleggen met externen wordt door partijen gevraagd om de grenzen van het landelijke wettelijk kader op te zoeken.	
Wij maken van Meierijstad een dementievriendelijke gemeente.	

6.3 Voor de jeugd zijn in Meierijstad voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de groei naar volwassenheid door o.a. onderwijs, welzijn en vrije tijdsbesteding

In het tweede kwartaal van 2018 leggen wij een beleidsplan integraal preventief jeugdbeleid ter vaststelling aan de raad voor. Kernbegrippen zijn:- ononderbroken ontwikkeling van jeugdigen;- "iedereen kan meedoen";- voorkomen van (school)uitval;- preventieve jeugdhulp en beperking instroom gespecialiseerde jeugdhulp;- samenwerking ketenpartners en jeugdvoorzieningen;- aandacht voor en de relatie met andere domeinen zoals onderwijs, sport, cultuur en werk. We sluiten hiermee aan bij de strategische visie sociaal domein. Toelichting: Het preventief jeugdbeleid ligt in januari ter besluitvorming voor aan de raad. Vertraging als gevolg van personele wisselingen.	
Het participatietraject in het kader van herijking van het Minimabeleid is in 2017 afgerond. De besluitvorming heeft eind 2017 plaatsgehad. De keuze van het college is ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. In 2018 wordt uitvoering geven aan het vastgestelde plan, en worden de gekozen maatregelen geïmplementeerd in de uitvoeringspraktijk.	

7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Gezondheid is een speerpunt van Meierijstad. Gezond gedrag wordt gestimuleerd ondersteund door preventieprojecten. Meierijstad is actief en loopt voorop op het gebied van duurzaamheid. We scheiden ons afval nog beter, belonen dit en zetten stappen op het gebied van de circulaire economie. We gaan beter meten, beter monitoren en scherper handhaven op de provinciale (Omgevingsdienst Brabant Noordoost) en landelijke normen. De gemeente zet jaarlijks zichtbare stappen richting energieneutraal. Op weg daar naar toe willen we energiebesparing en productie van duurzame energie versterken.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

7.1 We stimuleren gezond gedrag en zorgen voor een gezonde leer- en leefomgeving. We zetten in op preventie van onder andere alcohol- en drugsgebruik.

In de eerste helft van 2018 leggen wij de raad de nota gezondheidsbeleid ter vaststelling voor. Stakeholders en inwoners zijn betrokken bij het opstellen van de nota. Het thema positieve gezondheid staat centraal en we zetten in op leefstijlverbetering.	
In 2018 stimuleren we verbinding tussen burgers en stakeholders die een rol vervullen bij de verbetering van gezondheid. We sluiten aan bij de initiatieven die al aanwezig zijn en faciliteren nieuwe initiatieven die aansluiten bij de nota gezondheidsbeleid. Toelichting: Het Netwerk Positieve Gezondheid zal in 2019 verder vorm krijgen, waarbij we goede voorbeelden uit omliggende gemeenten mee willen nemen. De ontwikkeling van een sociale kaart voor Meierijstad staat in de steigers. Evenals het Netwerk Positieve Gezondheid zal dit ook in 2019 verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden. Het ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan de doelen uit het gezondheidsbeleid, vindt doorlopend plaats.	

7.2 Wateroverlast en verdroging gaan we tegen door waterberging en ontkoppeling van riolering.

In 2018 geven we invulling aan de in het in 2017 vastgesteld Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP+) en de daarin opgenomen maatregelen en ambities.	
In 2018 gaan we verder met het samen met de waterschappen stimuleren van het afkoppelen van regenwater op particulier terrein en stellen daarvoor een afkoppelbeleid op. Verder gaan we onderzoek naar mogelijkheden voor het opstellen van een hemelwaterverordening. Toelichting: Via "Operatie Steenbreek" stimuleren we particulieren om schoon regenwater op te vangen of her te gebruiken. Ook voor 2019 staan diverse acties op het programma. De hemelwaterverordening wordt in 2019 nader onderzocht en een voorstel gedaan. Het afkoppelbeleid hangt samen met de hemelwaterverordening. Daarom wordt dit beleid in 2019 verweven in de hemelwaterverordening om onnodig dubbel werk te doen.	
Samen met de waterschappen en belangenorganisaties geven wij in 2018 invulling aan de projecten benoemd in het "project Ruimte voor de Aa" en "project Dommelvallei". Dit betreft met name de 2 icoonprojecten aan de Aa, te weten "waterbuffer Erp" en "Van Aa-broeken naar centrum Veghel" en de 4 projecten "Zuidelijke bypass", "streekpark Kienehoeft", De Neul" en "t Laar" in Sint-Oedenrode. Voor alle projecten geldt dat nader overleg zal plaatsvinden met de stakeholders om te komen tot voorstellen die in de loop van 2018 aan de raad kunnen worden voorgelegd. Toelichting:	

Project Dommelvallei- 1. Zuidelijke Zoetwatervoorziening: Overleg met stakeholders vindt plaats en zal door het participatieproces continu doorlopen t/m realisatie.- 2. Streekpark Kienehoef: Duurzame streekgebonden ontwikkelingen in samenwerking met het groene woud, waarbij onderdelen worden opgepakt als zich kansen voordoen en subsidies beschikt worden.- De Neul: Wordt meegenomen in het project "Droge voeten Sint Oedenrode" Ontwerpproces start februari/maart 2019. - Het Laar: Onderdoorgang en laarzenpaden worden in 2019 opgepakt. Hiervoor was in eerste instantie geen personele capaciteit beschikbaar. Icoonprojecten Aa- 1. waterbuffer Erp: Er vinden in 2019 gesprekken plaats tussen gemeente/voetbalclub en waterschap Aa en Maas om tot een visie te komen.- 2. Van Aa-broeken naar centrum Veghel: Er wordt verder gewerkt aan de aanbevelingen en conclusies uit het PvA van ORBIS.	
Samen met waterschappen en provincie zoeken we naar (financiële) middelen en innovatieve financieringsarrangementen om uitvoering te geven aan vastgestelde visies voor de realisatie van robuuste groenblauwe structuren.	
Vanuit het thema Duurzaamheid is een initiatief ontstaan tussen een grote gemeente in Brabant, de provincie, een kenniscentrum, een onderwijsinstelling en een aantal marktpartijen die bezig zijn ontwerpeisen voor de openbare ruimte op te stellen. Enerzijds wordt er gezocht naar een methode die kan dienen als handreiking voor ontwerpers van de buitenruimte, waarmee de gevolgen van de weersomstandigheden 'te nat, te droog en te heet' worden beperkt. Anderzijds wordt gewerkt aan een klimaattoets die zowel bestaande situaties in de openbare ruimte als nieuwe ontwerpen toetsen in hoeverre wordt voldaan aan een klimaat adaptieve situatie. Onderdeel van het opstellen van ontwerpeisen en de klimaattoets is ook een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA). Omdat de gemeente Meierijstad niet aan de basis stond van dit initiatief worden de ontwikkelingen nauwgezet gevolgd, opdat, indien de resultaten worden vrijgegeven, het instrumentarium ook voor Meierijstad beschikbaar komt. Mogelijk dat Meierijstad gerealiseerde nieuwbouw nog kan inbrengen voor de validatie van de klimaattoets. Voor zover de deelnemers is bekend, is dit momenteel in Nederland het enige initiatief op dit gebied.	
In watersamenwerkingsverband As50+ en Meierij wordt maandelijks overleg gevoerd over waterthema's waaronder waterbewustzijn. Jaarlijks worden communicatiemomenten gepland om het waterbewustzijn te verhogen. Dit jaar is besloten om deel te nemen aan het project "Operatie Steenbreek" waardoor actieve communicatie plaatsvindt en getracht wordt bewoners enthousiast te maken voor het ontharden van de tuin (tegels eruit) en het vergroenen van hun leefomgeving. Begin 2018 wordt een communicatieplan opgezet om onze burgers en bedrijven te betrekken bij de diverse projecten in het plan. Ook burgerparticipatie wordt hierin meegenomen. Er worden flyers ontwikkeld om de verantwoordelijkheden m.b.t. (grond)water met onze burgers te communiceren.	
7.3 We formuleren een ambitieuze doelstelling op het gebied van circulaire economie: hergebruik van grondstof en afvalscheiding. We stimuleren en belonen afvalscheiding.	
Het jaar 2018 wordt gebruikt voor de implementatie van het nieuwe afvalbeleid vanaf 1 januari 2019. Harmonisatie van het beleid op het gebied van kringloopactiviteiten, milieustraat, bedrijfsafval en papierinzameling leggen we in 2018 aan de Raad voor. Toelichting: Een transitietraject voor de milieustraat-kringloop-sociaal domein is opgestart. Voorbereidingen met de kringloopbedrijven en WSD/IBN zijn getroffen. In 2019 vindt verdere uitwerking plaats.	
Ter voorkoming van zwerfafval, door verkeerd aanbieden van plastic in zakken, zal er extra ingezet worden op communicatie richting de burger. Tevens zijn er extra middelen opgenomen voor handhaving en het opruimen van verkeerd aangeboden plastic zakken	

7.4 We gaan beter en scherper meten, monitoren en handhaven op de provinciale en landelijke milieunormen.

We stellen nieuw beleid op voor geur, geluid, bodem, luchtkwaliteit en externe veiligheid, e.e.a. in samenwerking met ODBN. Het aspect 'geur' wordt meegenomen in het project 'Vitaal Buitengebied' zoals opgenomen in programma 8. Daarnaast zijn alle controles, uitgevoerd door ODBN en gemeente gericht op het voorkomen van risico's. Norm overschrijding zal daarin uiteraard worden meegenomen. In het VTH-beleidsplan van de gemeente en in het Regionaal Operationeel Kader van de ODBN is een en ander vastgelegd. Ook de wijze van meten en monitoren maakt daar een onderdeel van	
---	---

7.5 We gaan inhoudelijk aan de slag met duurzaamheid, in verschillende rollen. We stellen in 2018 met de samenleving een duurzaamheidsvisie op.

Wij stellen, op basis van de uitkomsten van de nulmeting en met raadpleging van externe stakeholders een breed duurzaamheidsbeleid op, inclusief energieneutraliteit in 2050.	
Wij gaan op zoek naar concrete kansen en daar waar deze zich voordoen duurzaamheidsprojecten uitvoeren en deelnemen aan projecten van derden, vooruitlopend op het vaststellen van beleid.	
Wij hanteren bij inkoop en aanbesteding duurzaamheid als belangrijk gunningscriterium, uitwerking vindt plaats in het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid (zie programma 0, hier wordt dit niet specifiek genoemd).	
We geven als gemeente het goede voorbeeld door in onze bedrijfsvoering duurzaamheid als belangrijk afwegingskader te nemen. (zie programma 0, wordt hier niet specifiek benoemd). We zetten in op duurzame mobiliteit (o.a. elektrisch rijden).	

7.6 In 2050 is Meierijstad een energie neutrale gemeente. Uiterlijk 2018 ligt er een plan "Meierijstad energieneutraal".

In 2018 stellen we een brede duurzaamheidsvisie op. Het plan om energieneutraal te zijn in 2050 is daar onderdeel van.	
Wij maken een afweging waar energieopwekking (wind, zon, mestvergisting) in het landelijk gebied mogelijk en verantwoord is. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden op (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen en bij bedrijventerreinen, maar ook naar effecten op natuur en landschap en verantwoorde inzet van agrarische productiegrond. Dit wordt één van de deelprojecten binnen het project 'vitaal buitengebied' dat in het vierde kwartaal 2017 start. Zie programma 8.	
Wij stimuleren realisering van energie-neutrale nieuwbouw en renovatie en maken daar waar mogelijk afspraken over met partners, waaronder de woningcorporaties. Wij stimuleren en faciliteren woningisolatieprojecten en stimuleren energieopwekking op daken met zonnepanelen. Wij zetten de eerste stappen om tenminste de landelijke doelstelling te halen om in 2050 alle woningen (ook de bestaande) los van aardgas te hebben. De subsidieregeling voor verduurzaming bestaande particuliere woningen die de gemeenteraad in oktober 2016 heeft vastgesteld, zullen wij zo optimaal mogelijk promoten.	
We zetten in op duurzame mobiliteit bijvoorbeeld via de aanleg van een snelfietsroute Veghel-Uden en door deelname aan de Brabantse aanpak Slim Laden. Duurzame mobiliteit wordt verder uitgewerkt en meegenomen in de mobiliteitsvisie Meierijstad die in 2018-2019 wordt opgesteld.	

8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, STEDELIJKE VERNIEUWING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De gemeente Meierijstad is een aantrekkelijke, duurzame en gezonde omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Een ruimtelijke balans tussen wonen, werken en leven. De gemeente geeft behalve aan de agrarische sector als belangrijke economische drager, ruimte aan andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied. De behoefte van woningzoekenden is uitgangspunt bij het formuleren van lokaal woningbouwbeleid. Meierijstad heeft de ambitie dat burgers en bedrijven meedoen en meebepalen. De omgevingswet en de woonvisie zien we als een kans om inwoners actief te betrekken bij de woon- en leefomgeving.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

8.1 Meierijstad is een economisch florerende en aantrekkelijke gemeente met een balans tussen wonen, landbouw, volksgezondheid, dierenwelzijn, natuur, milieu en recreatie. Een uitnodigend ruimtelijk beleid waarbij de eigenaar verantwoordelijk is voor de ruimtelijke kwaliteit binnen de door gemeente gestelde kaders.

We sorteren voor op de Omgevingswet onder andere door het verzorgen van cursussen en opleidingen, het regelen van de communicatie, het uitvoeren van pilots en het inrichten van de informatiearchitectuur (relatie met programma 0). Voor 2018 zal een verschuiving optreden naar verbreding en verdieping. We gaan aan de gang met burgerparticipatie, cultuurverandering digitaal stelsel (DSO) en kerninstrumenten.	
We stellen een visie op hoofdlijnen op als voorloper op de omgevingsvisie. In de Omgevingswet van het Rijk is de verplichting opgenomen om instrumenten als de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast te stellen. Conform deze verplichting wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de omgevingsvisie. De opstelling van de visie en het plan zijn complexe en tijdsintensieve processen. Het gaat niet alleen om procedures, regels en werkwijzen, maar ook om een andere manier van denken en participatie door een omgevingsdialoog (maatwerk).	
Om het buitengebied vitaal te houden en voorbereid te zijn op huidige- en toekomstige ontwikkelingen, en daarbij de omgevingskwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken komen we samen met belanghebbenden tot een (uitvoerings)agenda 'Vitaal buitengebied' met o.a. aandacht voor: vrijkomende agrarische bebouwing, teelt ondersteunende voorzieningen, volksgezondheid in relatie tot (intensieve)veehouderij, ondermijning en kwaliteitsverbetering van het landschap.	
Belangrijk voor Meierijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Voor deze (winkel)centra maken we een ruimtelijke en functionele visie. Per centrum vertalen we deze visie naar een (uitvoerings)programma met onder andere de volgende onderdelen: aanpak leegstand, parkeren en openbare ruimte. Zie programmaonderdeel 3.2 en 8.5 (met betrekking tot de centrumvisies).	
Er wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de landschaps-, water- en natuurontwikkelingsvisie ter met daaraan gekoppeld een fonds "omgevingskwaliteit". Deze visie, die we samen met belanghebbenden opstellen, beschrijft hoe wij de voor Meierijstad kenmerkende waarden willen behouden en versterken. Het moet uiteraard niet alleen bij een beschrijving blijven. De landschaps-, water- en natuurontwikkelingsvisie vormt de basis voor een op te stellen (uitvoerings)programma. In dit (uitvoerings)programma staan concrete acties gericht op natuur- en landschapsontwikkeling.	

We maken Meierijstad aantrekkelijk door versterking van de robuuste groenblauwe structuren. De aandacht gaat uit naar het project 'Aa-dal' met zijn diverse icoonprojecten en het project 'Mozaïek Dommelvlei'. Verder ligt de focus op het versterken van de Vlagheide en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud. Voor deze robuuste structuren maken we waar nodig specifieke gebiedsvisies. Deze gebiedsvisies vertalen we naar (uitvoerings)programma's. Gezamenlijk met waterschappen, ondernemers, partners in de regio en ook de burgers in Meierijstad, wordt de uitvoering opgepakt en daar waar mogelijk gestimuleerd door subsidieregelingen.	
We stimuleren particuliere kwaliteitsimpulsen via de subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader (Stika).	
In het stedelijk gebied gaan we, samen met belanghebbenden op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare, schaarse ruimte die gericht is op een goede woon-, werk- en leefomgeving. Omgevingskwaliteit vormt een belangrijk onderdeel van deze goede woon-, werk- en leefomgeving.	
Bij uitbreidingslocaties gaan we op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare ruimte. Hierbij wordt o.a. gekeken naar compensatie. Dit kan ter plekke in de vorm van robuuste groenblauwe structuren (bijvoorbeeld bij Foodpark Veghel) of ergens anders bijvoorbeeld aansluitend bij bestaande robuuste groenblauwe structuren.	

8.2 Meierijstad voert een faciliterend grondbeleid

We leggen de raad een Nota Grondbeleid voor in het 3e kwartaal 2018. Op basis van de consultatie van stakeholders kiezen wij voor faciliterend grondbeleid. In de nota komen diverse onderwerpen aan de orde, zoals de algemene verkoopvoorwaarden voor bouwkvavels, grondprijnsbeleid, kostenverhaal en verhuur en verpachting van gronden	
We zorgen voor een gezond en professioneel grondbedrijf door in te zetten op verdere risicobeheersing. Daarnaast zetten we in op verkoop van bouwgrond en toename van de risicoreserve. Ook zorgen we voor eenduidige contracten en duidelijke procesbeschrijvingen. Door het voeren van een faciliterend grondbeleid worden er geen nieuwe risico's aangegaan. Met nota grondbeleid en daarin vastgesteld beleid wordt gezocht naar het uniformeren van contracten en werkwijze.	

8.3 Meierijstad neemt de behoefte van de woningzoekenden als uitgangspunt bij het formuleren van de woonvisie. Meierijstad maakt het mogelijk dat gebouwd kan worden in alle kernen.

We gaan een interactief proces in met stakeholders en de raad om te komen tot een breed gedragen Woonvisie. In februari zal er in een meningsvormende bijeenkomst met de gemeenteraad een terugkoppeling plaatsvinden over het basisdocument, waarin o.a. de uitgangspunten voor de woonvisie worden voorgelegd. Daarna zal in periode februari tot en met april opnieuw een terugkoppeling plaatsvinden met partijen uit de samenleving. De input hieruit zal gebruikt worden om de woonvisie op te stellen, die samen met een globaal uitvoeringsprogramma in juli of september ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.	
In 2018 zal de geconstateerde woningbehoefte naast het geactualiseerde woningbouwprogramma gelegd worden en wordt duidelijk waar de knelpunten en dilemma's liggen en welke overschotten en tekorten er in het programma zitten. Er worden vervolgens uitgangspunten geformuleerd voor de sturing op het woningbouwprogramma. De mogelijke keuzes zullen aan het bestuur worden voorgelegd.	
Met de wooncorporaties en de huurdersbelangenorganisaties worden jaarlijks gezamenlijk prestatieafspraken gemaakt. Streven om die jaarlijks voor 1 december af te ronden.	
De dialoog met burgers, organisaties en bedrijven wordt steeds belangrijker. We gaan burgers, organisaties en bedrijven dan ook in een vroeg stadium bij ruimtelijke ontwikkelingen betrekken. Het gaat hier niet alleen om grote (omvangrijke) ontwikkelingen, maar ook om kleine (particuliere) initiatieven. Het is een kwestie van maatwerk per situatie en een co-creatie tussen partijen	

8.4 Meerijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen.

Er wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de erfgoedvisie. Deze visie, die we samen met belanghebbenden opstellen, beschrijft hoe wij zorgvuldig met ons erfgoed en de cultuurhistorische identiteit van de kernen binnen Meerijstad om willen gaan; nu en in de toekomst. Het moet uiteraard niet alleen bij een beschrijving blijven. Zo willen wij gebruik en monumentale herontwikkeling van historische en markante identiteitsdragers (bijv. Duits lijntje) stimuleren en faciliteren. De erfgoedvisie vormt de basis voor een op te stellen (uitvoerings)programma. In dit (uitvoerings)programma staan concrete acties en taken, zoals het harmoniseren en actualiseren van de cultuurhistorische- en archeologische waardenkaarten, het promoten van bouwhistorisch onderzoek, het stimuleren van publieksbetrokkenheid en projecten.

8.5 De wijken en dorpen binnen Meerijstad zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats.

Bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen in wijken en dorpen gaan we meer integraal sturen op ruimtelijke kwaliteit (omgevingskwaliteit). Het gaat hierbij niet alleen om de kwaliteit van de bebouwing, maar ook om de kwaliteit van het openbaar gebied

Belangrijk voor Meerijstad als vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. We gaan kijken hoe deze centra te versterken. Hierbij wordt o.a. gekeken naar concentratie van detailhandel & horeca, de ruimtelijke kwaliteit (beeldkwaliteit) en de inrichting van de openbare ruimte. Voor Veghel betekent dit o.a. de herontwikkeling van De Blauwe Kei (vergroening in combinatie met reservering voor maatschappelijke- en centrumfuncties) en het herstellen van het contact met de Aa (centrumbeleving). Voor Schijndel o.a. de herbestemming van het gemeentehuis en het eigendom van de congregatie. Voor Sint-Oedenrode gaat het met name om het centrumplan in combinatie met De Neul. De eerste stap die hiervoor gezet gaat worden is het opstellen van de diverse centrumvisies. Hier wordt in 2018 mee gestart.

Wij geven een hernieuwde impuls aan de ontwikkeling van het centrum van Veghel met nadruk op de Markt en de Noordkade.

